

Сураи Баййинаҳ

98-уми сураи Қуръон буда, дар Маккаи мукарамма нозил шуда,
аз 8 оят иборат аст.

Ин сураро "Лам якун" - низ мегӯянд ва он се масъаларо баён мекунад.

Аз омадани Расулаллоҳ (с) аҳли китоб чиро интизор буданд ва баъди омадани ӯ (с) кадом роҳро ихтиёр карданд?

Мавзӯи дигар мавзӯи ихлос ҳангоми ибодати Аллоҳ (ҷалла ва ало) аст. Инчунин, мавзӯи бозгашти ҳамаи некбахтон ва бадбахтон дар охират ба сӯи ӯ таъоло баррасӣ мегардад.

Ин сураи карим аз аҳволи яҳудиёну насронӣён сухан оғоз мекунад. Инчунин инсонҳоро даъват мекунад, ки агар зикру ибодат ва амалҳояшон холис барои Худо бошад, ғолибад аст.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Бисмиллаҳи-р-Раҳмани-р-Раҳим

*Оғоз мекунам ба номи Худованде ки беандоза меҳрубону
бениҳоят бораҳм аст.*

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ حَتَّىٰ

تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ

**Лам якуни-л-лазӣна кафару мин аҳли-л-китаби ва-л
мушрикӣна мунофаккӣна ҳаттā таътияҳуму-л
баййинаҳ.1.**

**1. Набуданд касоне, ки кофир шуданд аз аҳли Китоб ва мушрикон
аз оини худ ҷудошаванда, то он ки биёмад онҳоро ҳуҷҷати
ошкор.**

Яҳудиён ва насронӣҳоро "аҳли китоб" мегӯянд, ки онҳо китобҳои самовиро таҳриф (дигаргун) карда ва он таҳрифҳоро дину оин гуфта, ибодат мекарданд. Бутпарастон ва оташпарастонро, ки китоби осмонӣ дар даст надоранд "мушрикон" - мегӯянд. Қабл аз пайғамбарии Он ҳазрат (с) дар дунё гурӯҳу қабилаҳои гуногун буданд. Ҳар гурӯҳе ба ақидаи ғалати хеш

эътимод дошт ва аз он мағрур буд. Онҳо дар гумроҳӣ хеле устувор буданд. Бо гузашти замон ақидаи кофириашон шадидтар ва гуноҳашон зиёдтар мегашт. Замон тақозо мекард, ки хурофот аз байн рафта, мардум аз водии залолат ба манзили саодат бирасанд.

Замони некӣ ва хушбахтӣ оғоз гашт. Барои таблиғи аҳли китоб ва мушрикони "ҳуччати ошкоро" - яъне Қуръони карим ва Пайғамбари азимушшаън (с) аз тарафи Аллоҳтаъоло фиристода шуданд локин афсус дар ҳамин гуна ҳолат ҳам онҳо дар куфр ва мушрикий боқӣ монданд. Ояти баъдӣ сифатҳои Он Ҳазрати (с)-ро баён мекунад.

رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُّطَهَّرَةً

Расулу-м миналлоҳи ятлу сӯҳуфа-м мутаҳҳараҳ. 2.

2. Расуле аз ҷониби Худо ванд омад, ки бар онҳо саҳифаҳои покро меҳонд.

Он фиристодаи Худо "Расули акрам (с)" буд, ки ба ӯ китоби Осмонӣ- Қуръон нозил шуд. Ӯ (с) ин китоби муқаддасро ба мардум хонда, онҳоро ба сӯйи дини ҳаққ даъват менамуд. Дар андак замон бо ёрии Худо мамолики мухталифи ҷаҳонро ба фуруғи нури имон равшан сохт. Муҳаммад (с) бо азму иродаи мустаҳкам, ҷиммати олӣ ва таълимоти осмонӣ ахлоқи аксар мардуми сар то сари гетиро ислоҳ намуд. Мардумро ба шоҳроҳи ваҳдоният сафарбар сохт. Агарчи Расулуллоҳ Қуръонро аз заҳри қалб, (яъне аз ёд) меҳонд, лекин он ба саҳифаҳои Қуръон мутобиқу мувофиқ тиловат мешуд.

فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ

Фиха кутубун қаййимаҳ. 3.

3. Дар он саҳифаҳо аҳкомест рост ва дуруст.

Яъне, ҳар сураи Қуръони ҳаким як китоби мустақил аст. Баъзе муфасссирон "Кутубун қаййимаҳ"-ро чун маълумотҳои зарурии дар китобҳои пайғамбарони пешгузашта, ки он маълумотҳо ҳоло ҳам аҳамияти худро гум накардаанд ва дар Қуръон низ мавҷуданд, тафсир кардаанд. Ё мурод аз "Кутубун қаййимаҳ"- маълумотҳо ва ҳукмҳои, ки дар Қуръони ҳаким дарҷ шудаанд, ҳама ҳаққу рост ва ниҳоят саҳеҳу муътамад мебошанд.

Дар он саҳифаҳое, ки Расулуллоҳ (с.) ба маълумоти онҳо мерасонад, ягон калимае аз гуфти Худо ва шариъати Ислом берун нест, пас, бояд лоақл Қуръонро, ки мисли китобҳои гузашта китоби осмонист, шунаванду хонанд ва бо ёрии он ҳақро аз ботил ҷудо кунанд.

وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾

Ва mā тафаррақа-л-лазӣна уту-л-китаба иллā миӣм баъди mā ҷаатҳуму-л-баййинаҳ. 4.

4. Ва пароканда нашуданд аҳли Китоб, магар баъд аз он ки ҳуҷҷати равишан онҳоро омад.

Яъне, пеш аз таъин ва фиристода шудани Пайғамбар (а) ва нозилшавии Қуръон аҳли китоб, яъне яҳудиён ва насронӣён мувофиқи маълумотҳои Таврот ва Инҷил оид ба фиристода шудани Пайғамбари нав ва китоби нав пешгӯӣ мекарданд ва иттифоқ ҳам буданд. Аммо онҳо маълумотҳои китобхояшонро тағйир дода, ба хулосаи нодуруст омада буданд. Меғуфтанд, ки пайғамбари нав бояд аз байни яҳудиён, яъне аз бани (авлоди) Исроил ба дунё меомад. Чун Худованд Муҳаммад (с)-ро аз байни арабҳо ба арсаи вучуд овард ва Қуръонро ба Он ҳазрат (с) нозил кард, қисме аз онҳо имон оварданд, қисми дигар аз рӯйи ҳасад бо баҳонаҳои гуногун аз имон овардан саркашӣ намуда, кофир шуданд. Яъне гурӯҳе аз яҳудиён ва насронӣён расулро, ки дар борааш аз китобхояшон маълумот гирифта буданд, дидаву дониста инкор карданд. Агар онҳо Қуръонро ҳамчун китоби Худо қабул мекарданд, ба ин шакл ва фикри хато намеафтоданд, кофир намешуданд. Онҳо бояд ба маълумотҳои Қуръон бовар мекарданд. Ҳоло он ки онҳоро чи дар китобхояшон ва чи дар Қуръон...

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ

وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ﴿٥﴾

Ва mā умирӯ иллā ли яъбудуллоҳа мухлисӣна лаҳу-д-дӣна ҳунафāа ва юқиму-с салāта ва юъту-з-закāҳ. Ва зāлика дӣну-л-қаййимаҳ. 5.

5. Ва фармуда нашуданд, магар он ки Худоро бипарастанд ва бандагиро барои ӯ холис кунанд, ба роҳу дини ҳаниф (ҳаққгаро)-ро бошанд ва намозро барпо доранд ва закотро бидиҳанд ва ин аст тариқаи дини дуруст.

Онҳо бино ба ҳукмҳои "Таврот" ва "Инҷил" маъмур буданд, ки Худовандро холис ва ба танҳоияш ибодат кунанд, лекин онҳо бошанд, барои ғоида ва нафъи худ он китобҳои муқаддасро тағйир дода ба ҷойи парастии Аллоҳи ягона бузургон ва роҳбарони худро парастиданд. Ҳатто дар ибодаташон онҳоро байни Худо ва худашон восита гирифтанд, ки ин бар хилофи ақидаи яктопарастӣ аст.

Онҳо мебоист аз ин роҳи ботил ва дурӯғ, ки муҳолифи тавҳид (яккапарастӣ) аст, бар канор оянд ва хос Худованди ягонро парастид кунанд. Монанди ҳазрати Иброҳими халилulloҳ танҳо ба ӯ субҳонаҳу ва таъоло банда гарданд. Дар халқ кардани дунё ва охират ба ғайри Худо касеро холиқи мутлақ надонанд. Локин...

Дар давоми оят ӯ таъоло фармудааст, ки хоссатан намозро дар вақташ бо ҷамии шартҳояш адо кунанд ва барои эҳтиёҷмандон, на бо сустӣ ва таъби хира, балки бо хоҳишу хурсандӣ чун амри Худо закоти молашонро бидиҳанд. Зеро ҳамин аст, дини миллати мустақим ва дини миллати Ислоҳ. Пас барои чӣ имон намеоранд? Агар дар дилашон кинаву ҳасад набошад, бояд, ки имон оранд ва аз китобҳои таҳрифкардашон даст кашанд. Оятҳои зер аз бозгашту қароргоҳи бадбахтону некбахтон сухан мекунанд.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ

فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ

Инна-л-лазӣна кафарӯ мин аҳли-л-китāби ва-л мушрикӯна фӣ нāри Ҷаҳаннама ҳолидӯна фӣҳā. Улāика хум шарру-л-барийяҳ. 6.

6. Ба дурустӣ, касоне ки аз аҳли Китоб ва мушрикони кофир шуданд, дар оташи Дӯзах ҷовидон бошанд, онҳо бадтарини халқанд.

Хулоса, касоне ки кофир шуданд, Қуръон ва пайғамбарии ҳазрати Муҳаммад алайҳи саломро дурӯғ шумориданд, ин тоифа, яъне аҳли китоб ва мушрикони, дар нори Ҷаҳаннам абадӣ

мемонанд. Он ҷамоаи бадтарини халқи рӯи заминанд. Аз дуздҳо бадтаранд, зеро онҳо аз "Таврот" ва "Инҷил", ки китоби осмонӣ буданд, қисмҳоеро, ки сифати Расулulloҳ (с)-ро баён мекард, дуздиданд. Аз роҳзанҳо бадтаранд, зеро ки сухани ҳақро аз халқи Худо бо зӯрӣ гирифтанд. Акнун Худованд ҷойу қарордоди он бадбахтонро нори (оташи) Ҷаҳаннам гардонид ва абадан аз он растагорӣ (халосӣ) надоранд. Худованд дар ояти зер ҷою маъвои неқбахтонро зикр карда гуфтааст, ки:

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾

Инна-л-лазӣна аману ва ʔамилу-с-солиҳати улʔика ҳум хайру-л-барийяҳ. 7.

7. Ҳаройина, ононе ки имон оварданд ва корҳои шоиста карданд, онҳо беҳтарини халқанд.

Бино бар мазмуни ин оят, албатта, онон, ки Аллоҳтаʔолоро шинохтанд, ба Ё имон оварда Ёро холисона парастиданд, ҳамчунин ба ҷамиъи Пайғамбарон ва ба ҳамаи китобҳои осмонӣ бовар намуданд ва дар баробари ин амалҳои солеҳи шаръиро анҷом доданд, иншоаллоҳ, беҳтарини халқи рӯи оламанд. Подоши неки онҳоро ояти зер эзоҳ медиҳад:...

جَزَآؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّتٌ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا

أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۖ ﴿٨﴾

Ҷазʔауҳум ʔинда Раббихум ҷаннату ʔадний таҷри мин таҳтиҳа-л-анҳāру холидина фиҳā абада-р-раʔияллоҳу ʔанҳум ва раʔу ʔанҳ. ʔāлика ли ман хашия Раббаҳ. 8.

8. Подоши онҳо назди Парвардигорашон барои сукунати абадӣ бӯстонҳо бошад. Зери он ҷӯйҳо равон бошанд, дар он ҷо ҳамеша ҷовидон бошанд. Худо аз онҳо хушнуд шуд ва онҳо аз Худо хушнуд шуданд. Ин ваъда барои касе аст, ки аз Парвардигори худ метарсад.

Барои онҳо дар охират назди Парвардигорашон мукофоту, хушнудие ҳаст. Яъне, мукофоташон ҷаннатҳои доимие, ки аз таҳту нишебии қасрҳои он наҳрҳо ҷориянд. Онҳо дар Ҷаннат ҷовидонанд, ҳаргиз намемиранд ва онҳоро аз он Ҷаннат ҳаргиз берун намекунанд, зеро дар дунё аз тарси Худо гуноҳ накарданд

ва мувофиқи нишондоди ӯ амалҳои солаҳ, тоату ибодат карда, барои рӯзи охират тӯша тайёр карданд. Худованд аз онҳо розӣ аст ва онҳо бошанд аз Худованд. Хушнудии Худованд аз боғҳо ва ҷӯйҳои Ҷаннат ҳам беҳтар аст. Балки дар асл расидани биҳиштиён ба неъматҳои Биҳишт ин ҳам ризои ӯ таъоло асту бас.

Яъне шоистаи ин мақоми баланд ҳар кас нест, балки ин неъматӣ бузург насиби касоне аст, ки аз норозигии Парвардигори хеш метарсанд ва ба ӯ таъоло нофармонӣ намекунанд.

Ал-Ҳофиз Абӯмусои маданӣ аз Исмоили Абу Кулсум ривоят мекунанд, ки Пайғамбари Аллоҳ (с) дар ҳадиси Қудсишон гуфтанд: **“Шахсе Лам якунил-лазина кафару-ро қироат кунад, албатта Аллоҳтаъоло қироати ӯро мешунавад ва мегӯяд, ки барои ту хушхабар бод! Қасам ба иззати Худ, ки туро дар ҳеҷ ҳолате аз ҳолатҳои дунё ва охират фаромӯш намекунам ва албатта, туро дар Ҷаннат то розӣ шуданат ҷой медиҳам!”**

Ҳисоби кори худ имрӯз кун, ки фурсат аст.

Зи ҳайру шар бингар то чиҳост ҳосили ту,

Агар ба нақди нақӯӣ тавонгарӣ хуш бош,

В-арат ба ғайри бадӣ нест, вой бар дили ту. (Аз адибе)

Поёни сураи "Баййинаҳ". Ва лиллоҳил ҳамд.

Сураи Залзалаҳ

99-уми сураи Қуръон буда, дар Мадинаи мунаввара нозил шудааст,
аз 8 оят иборат аст.

Ин сура дар Мадина нозил шудааст, яъне Мадинист, лекин дар рафтору услубаш ба сураҳои Маккагӣ монанд аст. Сураи мазкур бо васфи баъзе воқеаҳои рӯзи қиёмат сар мешавад. Инчунин дар хусуси заминҷунбии сахте, ки дар он рӯз ба вуқӯъ меояд, маълумот медиҳад. Дар он рӯз ҳар чизе, ки дар рӯи Замин ҳаст аз коху қасрҳо ва кӯҳу теппаҳо, ҳама аз беҳубун вайрон шуда, ба хок яксон мешаванд.

Боз дар он рӯз воқеаҳои аҷибӣ рух медиҳанд, ки инсон аз дидани он мадҳӯш мешавад. Замин ҳар чизе ки дар батн дорад (ҳазинаву боигариҳо, ҷасаду устухонҳои мурдагон ва ғайра) ҳамаро ба берун мебарорад. Замин дар бораи амалҳои нек ва бади ҳар як инсон шаҳодат ҳам медиҳад.

Дар охири ин сураи карима тақсимшавии мардум ба некбахтону бадбахтон ва аз маҳшаргоҳ ба сӯи Ҷаннат ё Дӯзах равоншавии онҳо баён мегардад.